

DS. G. Boer.

PREDICATIE over Genesis 13:1-7

Onderwerp: Weer naar Beth-El.

Ps.63:1

Ps.63:2,3,4 en 5.

Ps.119:18

Ps.119:19

Tekst: Genesis 13:1-7

Alzo toog Abram op uit Egypte naar het Zuiden, hij en zijne huisvrouw en al wat hij had, en Lot met hem.

Abram was zeer rijk, in vee, in zilver, en in goud. En hij ging, volgens zijne reizen, van het Zuiden tot Beth—El toe, tot aan de plaats, waar zijne tent in dan beginne geweest was, tussen Beth—El en tussen Ai; tot de plaats des altaars, dat hij in het eerst daar gemaakt had; en Abram heeft aldaar den naam des Heeren aangeropen.

En Lot, die met Abram toog, had ook schapen en runderen en tenten.

En dat land droeg ze niet om samen te wonen; want hunne have was veel, zoodat zij samen niet konden wonen;

en er was twist tussen de herders van Abrams vee en tussen de herders van Lots vee. Ook woonden toen de

Kanaänieten en Ferezieten in dat land.

Gemeente, De laatste maal zagen wij, dat de belofte Gods aan Abram gegeven bij zijn roeping uit Ur der Chaldeën, bedreigd werd niet alleen door mensen, die vijandig tegenover Abram stonden, maar ook door de drager van de belofte zelf. Immers wij zagen, hoe Abram langzaam maar zeker naar de grenzen van het beloofde land werd gedrukt, aanvankelijk ten gevolge van de vijandschap der Kanaänieten, maar ook door gebrek aan voedsel voor zijn kudde, en hoe hij toen door hongersnood werd gedreven naar de korenschuur van het Oosten: Egypte. Dat was voor Abram een zware tocht, Wij zagen, dat hij onder deze geloofsbeproeving bezweek, dat hij zich niet kon voorstellen, dat de belofte Gods, hem en zijn zaad gegeven, via Egypte z'n vervulling zou bereiken. We zagen, dat Abram de belofte Gods ook niet meer vertrouwde, sterker, dat hij vertrouwde op zijn eigen slimheid en listigheid, waardoor hij viel van de steile geloofsweg in de weg van eigen slimheid en berekening. We zagen hem in de grootste moeilijkheden komen. Want Sarai werd hem ontrukkt en aan het hof van de Farao opgenomen. We zagen zowel Sarai als Abram in grote nood, als ook de Farao buitengewoon zwaar getuchtigd door de straffende hand Gods.

God toch bezocht hem met zware plagen en drukte hem door vele ziekten. God greep in, dat zagen wij als het grootste wonder van de gehele geschiedenis. Hij verloste Sarai, liet Abram bestraffen door de Farao, maar liet de Farao in zijn Egyptische duisternis achter en liet Abram, de drager van het Licht, verootmoedigd en vernederd, als ook gezegend de weg naar Kanaän opnieuw inslaan.

In Egypte — gemeente — heeft Abram veel geleerd. Hij heeft daar geleerd zijn gehele zaak, die hij zelf verknoeide, in de hand des Heeren stellen. En hoe wonderlijk was de uitkomst. God de Heere bereidt hem nu een tijd van vreugde in zijn geestelijk leven. Want de Heere gaat kennelijk met hem mee van Egypte naar Kanaän en laat de Farao wat hij is. Ge hoort iets van die blijdschap, van die hemelse muziek uit het eerste vers van hoofdstuk 13: En Abram toog op uit Egypte naar het Zuiden, hij (let op de opeenstapeling) en zijn huisvrouw, en alles wat hij had en ook Lot toog met hem.

In deze woorden klinkt door: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten. Dan is het feest in Abrams ziel, zoals het feest is in de ziel van elk, die God Vreest, wanneer innerlijke zondebanden worden geslaakt. Wanneer de Heere God tegen alle verdiensten en waardigheid overkomt en afdaalt, wanneer de verstijvende adem over het gebedsleven verdwijnt. Wanneer opnieuw uitgangen van het hart zich richten op de levende God, dan is het feest. Ja, de Heere maakte het koninklijk met Abram. Want Hij heeft de Farao verhinderd zijn hart te verharderen, zoals zijn opvolgers dit 450 jaar later zouden doen tegenover Abram's zaad. Hij heeft verhinderd, dat Lot zich in het weelderige Egypte zo zou thuis gaan voelen, dat hij er met geen stok meer vandaan te krijgen was. Hij heeft hem de runderen, de ezelen en wat al niet meer laten behouden, die de Farao hem op zulk een dubieuze wijze had geschonken. Ja, de Heere liet niet een van zijn personeel en gezin achter in Egypte; er bleef geen klauw achter.

Abram toog op van Egypte naar het zuiden. En Abram was zeer rijk in vee, in zilver en in goud. Abram's rijkdom is in de eerste plaats te verklaren uit zijn afkomst (hij was een herdersvorst zoals zijn vader Terah) en verder uit de bewelddadiging door de Farao in Egypte. Deze rijkdom is Abram later tot een grote zorg en moeite geworden in de twisten met de herders van Lot.

Kan dit samengaan zeer rijk zijn en tegelijkertijd God vrezen? Er staat in de Bijbel een wonderlijk woord. "Armen en rijken ontmoeten elkander; de Heere heeft hen beiden gemaakt". Dat is een woord, dat velen een ergernis is en dat zij willen oplossen of naar de ene kant, of naar de andere kant. Dan wordt de rijkdom vervloekt, of de armoede. Maar zij zijn beiden in zichzelf noch goed, noch kwaad. Het gaat om het gebruik. Wie zijn vertrouwen stelt op zijn rijkdom, die hore het Woord Gods, dat het lichter is dat een kemel gaat door het oog van een naald dan dat een rijke ingaat in het Koninkrijk Gods. Die hore het Woord: Wee u, gij rijken, want gij hebt uw troost weg. Die denke aan de rijke man die prettig en overdadig leefde, maar toen hij stierf zijn ogen opsloeg in de hel, terwijl de arme Lazarus werd gedragen in de schoot van Abraham. Die denke aan de rijke dwaas, die zijn schuren had vergroot, naar er niet bij nadacht, dat God in diezelfde nacht zijn ziel van hem zou opeisen.

Maar anderzijds bedenke een ieder van ons, dat Abram, Izak, Jacob, Job en Maria, één van de vrouwen ten tijde van de Heere Jezus, Jozef van Arimathea en Nicodemus, met vele goederen, God hebben gevreesd.

Ziet ge wel, gemeente, dat ook de rijkdom een gave van God kan zijn?

Anderzijds is het waar, dat de armoede nooit een sta—in—de— weg is voor de vreze Gods. Integendeel, want lezen wij niet, dat de Heere Christus armer is geworden dan de armste? Dat Hij om onzentwil al zijn hemelse rijkdom heeft laten varen en arm is geworden, zo arm, dat niemand met Hem te vergelijken is? Behoren niet de armen, de onedelen, de niet—machtigen, tot Gods uitverkorenen? Tegenover hen, die jagen naar geld, goed en bezit, zegt de Schrift: Jaagt naar de godzaligheid. Want de godzaligheid is een groot bezit met vergenoeging. Gij hebt er wat aan voor de tijd en de eeuwigheid. Vanuit dit grote goed van de godzaligheid moeten ook de rijken van vandaag vermaand worden hun hoop niet te bouwen op de onbestendigheid van de rijkdom, maar hun hoop te bouwen op de levende God, die ons alle dingen rijkelijk verleent om te genieten, opdat zij rijk zouden zijn in God, in goede werken.

God heeft rijken en armen gemaakt. Zo zien wij dat, wat velen scheiden in het Woord Gods verbonden ligt. Tot de één, zoals de rijke jongeling, moet worden gezegd: Ga heen en verkoop al wat ge hebt en volg de Heere Jezus Christus en ge zult een schat hebben in de hemel. De ander mag worden verwezen naar Psalm 37, waar de rijkdom van de door God gezegende op deze aarde wordt getekend tot ergernis van zijn benijders. Maar de meeste rijken moet Psalm 49 worden voorgehouden, waar staat; Hij die in waarde is, dat is de aanzienlijke, de rijke, de invloedrijke, zal nochtans als de beesten vergaan. Wij zijn zo gevaarlijk! Agur uit het Spreukenboek was een wijs man. Hij sprak tot God in het gebed: Twee dingen heb ik van U begeerd, onthoud ze me niet eer ik sterf. Ijdelheid en leugentaal doe verre van mij. Armoede of rijkdom geef mij niet; geef mij het brood van mijn bescheiden deel, opdat ik, zat zijnde, U niet verloochene en zegge: Wie is de Heere, of dat ik, verarmd zijnde, niet stele en de naam van mijn God aantaste. Zie, gemeente, uit dit gebed kunnen U en ik, kunnen wij onze diepe ellende leren kennen. Een klein beetje teveel en de mens gaat met hoogmoed God vergeten. In zijn hoogmoed, weelderigheid en zatheid, wordt hij een god—vergeter. Een klein beetje te weinig en we deinzen er niet voor terug om te stelen. Ontzettend diep is onze val in het paradijs. Juist in de beleving van rijkdom en armoede heeft de duivel vele streken op zijn kompas. Sommige mensen maakt hij wijs, dat eigendom diefstal is. Ook in het Protestantisme begint het hier en daar door te dringen, dat men eigenlijk vrijwillig afstand moet doen van alles en dat men bedelmonnik moet worden om in het Koninkrijk Gods in te gaan. Anderzijds jaagt de duivel duizenden in de grijparmen van de Mammon, om van de ene tot de andere begeerlijkheid gevoerd te worden, die echter nooit verzadigd worden. Want wanneer er één begeerlijkheid verzadigt is, volgen tien andere, om opnieuw verzadigd te worden.

‘Neen, gemeente, noch rijkdom, noch armoede doen het op zichzelf, maar onze zonden bederven alles. Gelukkig, dat gezin, ook onder ons, dat zich laat gezeggen door het Woord van God, waar én ouders èn kinderen blijven bij de waarachtige leer der godzaligheid. Vele rijken menen, dat zij een speciale behandeling krijgen in het Koninkrijk Gods. Dat is toch niet waar. Gelukkig ook die rijke, die zich niet schaamt door het bloed van Christus alleen gezaligd te worden; gelukkig de kinderen, die blijven bij de eenvoud, de spaarzaamheid en de noeste vlijt van de ouders. Want in het wandelen in de wegen des Heeren ligt groot loon.

Gelukkig ook de arme, die Gods belofte niet gaat vergeestelijken, want God heeft ook tijdelijke beloften voor Zijn volk. Het moge dan jaar en dag door allerlei nood heen gaan en er mogen tijden zijn, waarin die belofte blijkbaar in het aangezicht wordt weersproken, God maakt aan elk, die zich houdt aan dit Woord der belofte, het waar, dat de godzaligheid tot alle dingen nut is, hebbende een belofte voor dit en voor het toekomstige leven. En het bijzonder geldt deze belofte voor elk, die hier om Christus wil huizen, schatten en akkers verlaat en het duizendvoudig van God terugontvangt. Had, gemeente, de rijke jongeling geloof in zijn ziel gehad om alles te verkopen en Christus na te volgen, hij had het waarschijnlijk hier reeds tien— of twintigvoud terugontvangen. Maar ach, die verblinding!

God zegende Abram in dagen van hongersnood. Dat was het wonderlijkste van alles, dat, terwijl iedereen raasde van de honger, Abram in Egypte overstelpt werd met zegeningen. Hij bracht ze mee. Farao bleef er verder met zijn vingers af. Gods zegen gaat soms verpakt in een etiket, waarop staat ‘hongersnood’. De zegeningen worden soms in de meest tegenstrijdige verpakkingen verpakt, opdat wij op God alleen zouden zien.

Abram gaat naar een plaats waar hij meer geweest is. Dat was de plaats in het Zuiden, tussen Beth—El en Ai, waar hij een altaar had gebouwd. Gij weet wel, dat hij eerst bij Sichem en daarna tussen Beth-El en Ai een altaar had gebouwd. Een geheimzinnige hand trekt hem naar die plaats, waar hij voor het laatst in het openbaar bij offeranden de Naam Gods had aan— geroepen. Het is een merkwaardige tocht. Abram keert terug, niet alleen uitwendig uit Egypte naar Kanaän, maar ook inwendig van zijn dwaalwegen tot God. Dit is rijk aan lering, ook vandaag. Wanneer dwaalwegen zijn ingeslagen, God een tijd lang is vergeten, de verstijvende adem van de zonde de ziel heeft bevroren, maar God krachtdadig ingrijpt en terugbrengt, wat is het dan groot, wanneer wij vaardig worden gemaakt om terug te keren tot God, ook tot een plaats, waar Hij vroeger met ons gehandeld heeft, waar Hij zich vroeger heeft geopenbaard. Wat is dat groot, wanneer de Heere Zijn volk met smeking en geweent van dwaalwegen terugvoert; uit verachtering, verdorring en verdoving terughaalt en hen opnieuw met smeking en geweent hun zonden doet belijden voor Hem. God is een God, die terugleidt, dat doet Hij vandaag ook. Hij laat Zijn volk ook meermalen terug— lezen, hun levensweg overzien. Dan staan er bepaalde punten, bepaalde plaatsen, die juichen van Gods trouw en van Gods ontferming.

God is een God, die terugleidt, maar ook die terugroept. Om te beginnen elk, een ieder die hier zit, Jong en oud, om de zondewegen te verlaten en zich te bekeren tot Hem. Hij zegt: Bekeert u, bekeert u, want waarom zoudt gij sterven, de goddeloze verlate zijn weg en de ongerechte man zijn gedachten en hij bekere zich tot de Heere. Want onze God vergeeft menigvuldiglijk. God is een God, die terugroept, maar ook een God, die Zijn volk terugleidt. Abram had in Beth—El een altaar gebouwd. Wat er van dit altaar was overgebleven, was misschien niet zo veel. Die Kanaaniëten hadden het misschien wel afgebroken, zodat er nog maar enkele sporen van overgebleven waren. Hoe groot was het voor Abram, dat God er ook was. Want er zijn hier misschien wel mensen, die een bepaalde plaats, die geweldig veel in hun leven te zeggen heeft gehad, weer hebben opgezocht en gedacht hebben, dat zij daar dezelfde zielstoestand weer zouden doorleven als vroeger. Maar toen zij weer aan die plaats kwamen, waren zij er wel, naar God was er niet. Maar dat is hier anders. Hier is niet alleen Beth—El en Ai, waartussen het altaar stond, maar hier is ook de God van het altaar, die zeide: Al hebt ge met vele boelearners geboelearde, keer nochtans weder tot Mij! Hoe groot is het voorrecht wanneer dit ons ook nu te beurt valt.

Want diezelfde God leeft nog en zegt: Al hebt ge niet vele boeleerders geboeleerd, keer nochtans weder! Dan rijst in uw ziel wat Hosea zegt: Ik zal wederkeren tot mijn vorige man, want toen was het mij beter dan nu. Abram zoekt dus dezelfde God op dezelfde plaats en het verwondert en verootmoedigt hem, dat diezelfde God er nog is. Dan wordt genade opnieuw genade. Dan wordt het heil Gods weer levend gemaakt voor de ziel. Dan wordt Christus opnieuw als het slacht— en het zond—, als het lof- en het dankoffer ontdekt. Daar stromen de zegeningen des Geestes van het altaar, dat Hij in Christus heeft opgericht, opnieuw de kameren van de ziel binnen. Dan worden de smekingen en de dankzeggingen opnieuw levend in het hart. Daar zwijgt God in Zijn liefde over vele zonden en zegt: Ik doe het niet om uwentwil, het zij u bekend, o huis van Israël, Ik doe het om Mijns groten Naams wil. Zulke plaatsen juichen van Gods trouw en ontferming.

Later zal God tot Jacob zeggen: Ik ben de God van Bethel. Dat wil zeggen Ik ben die God, die op Mijn eenmaal gegeven Woord terugkom. Dat gebeurt hier ook met Abram, die ook in Beth-El een Godsontmoeting had ontvangen en nu opnieuw in Beth-El de God van Beth—El ontmoeten mag.

Welnu, niemand vervalte in bijgelovige verering van plaatsen. Want wij weten, dat God sinds de nieuwe dag, geen bepaalde plaatsen meer heeft, waar Hij in het bijzonder wil worden aangeroepen. Wij weten, dat God gediend wil worden in geest en waarheid. Toch kunnen er ook vandaag plaatsen zijn in het leven van Gods kinderen, die als even zoveel herinneringstekenen zijn van de trouw, van de genade en de ontfermingen Gods. Beth—s en Pniëls, waar de Godsgeheimen zijn ontsloten aan de ziel; waar de Heere God met kracht heeft gesproken. Die plaatsen zijn er ook in de gemeenschap. Denk aan de plaatsen, waar onze vaders hebben gebeden, geleden en gestreden, waar ze hebben gejuicht van Gods ontferming. Dat is, om er maar Eén te noemen de Kerk, die geleid werd uit de macht van het Roomse bijgeloof. Onze vaders wilden geen kerk naast de kerk bouwen, maar haar inwendig zuiveren van alles, wat de dienst des Heeren omsluisde. Zij wilden het oorspronkelijke altaar weer zichtbaar maken, zoals Elia later op de Karmel deed toen hij het altaar heelde, dat verbroken was. Daarom is uw en mijn roeping niet nieuwe kerken te gaan stichten, maar met tranen, gebeden en smekingen op diezelfde plaats, waar het altaar verbroken is geworden, waar schier geen spoor neer van liet oorspronkelijke altaar te zien is, weer te ontdoen van het stof en vuil van onze eigen zonden en ongerechtigheden. Opdat wij op dezelfde plaats, waar onze vaders God hebben geloofd, waar de muren, de zerken, de banken en de stoelen getuigen geweest zijn van de daden Gods, God opnieuw zou worden ontmoet en opnieuw gekend.

Daar riep Abram opnieuw de Naam des Heeren aan. Dat kan niet anders. Want een bewelddadigd hart is ook een biddend en dankend hart. Ge kunt er op aan, dat Abram in die tussentijd in ontzaggelijke nood is geweest. Als een leugenaar liep hij van binnen en van buiten veroordeeld rond. Hoezeer was daar de bestrijding: Wat was uw dienst in Kanaän, waar blijft uw voorbidderschap voor Sarai? Waar blijft het voorbidderschap voor al de uwen? Inbeelding, niets van waar! Dan, toch op diezelfde plaats teruggebracht te worden en opnieuw het geloof te ontvangen, dat het toch waar is geweest! Dan kan het dus ook in het groot gezien, in een kerk, in een gemeente gebeuren, dat door de vijandschap het Woord der waarheid tot over de grenze wordt weggedrukt. Toch kan het weer terugkomen, al is het na jaren, al is het na eeuwen. God is een God der geslachten die niet rekent met tien of honderd jaar.

Hij is een God der eeuwen en een God der geslachten, die Zijn verbond gedenkt tot in het duizendste geslacht. Ja, gemeente, God heeft een langere adem dan de mensen. De vijandschap der mensen moge groot zijn van binnen en van buiten, maar het grootste is, wanneer God Zijn dienstknechten brengt op dezelfde plaats, waar Hij zich eertijds heeft geopenbaard. Let er wel op, Abram doet dit niet alleen, hij doet dat met zijn gezin, met al zijn dienstbaren, die hij bij zich heeft en verricht daar profetisch de dienst des Woords en der gebeden aan de voet van het altaar, waar het bloed van het slachtoffer en de rook van het dankoffer aanwezig is. Gemeente, welk een lering. Dat wij dan niet alleen persoonlijk uit— en inwendig tot God wederkeren, maar ook gezinsgewijs, met ons ganse huis ons voor die hoge God neerbuigend! Is er niet alle oorzaak op onze gezinnen te zien? Waarom laat gij de zonde en de ongerechtigheid in Uw gezin voortwoekeren, zonder dat ge er het Uwe van gezegd hebt? Waarom stelt ge U zo slap aan, terwijl de zonde voortvreet als de kanker? Waarom hebt ge de uwen nog niet eens zuur aangezien en stelt ge u aldus bloot aan het oordeel Gods? Hij deed Eli en zijn kinderen op één dag Sterven. Dat ge dan horen moogt, dat gij de rechten Gods op u en uw kinderen moogt erkennen, bij het altaar, waarop God Zijn eigen Zoon heeft geslacht. Aangezien het zwaard der ontdekking door uw ziel gaat, aangezien het aanklagend geweld van het Woord Gods op uw ziel aanstormt en gij voor God en mensen moet belijden, dat ge er niets van terecht hebt gebracht, maar schuldig staat, dringe dit U tot het gebed van de ontdekte zondaar:

“O God, wees mij zomaar genadig!” Tot het gebed, dat de Heere u uw schuld vergeve. Dan kunt gij er ook niet meer onder uit om uw taak als profeet in de onderwijzing, als priester in de voorbedding en dankzegging, als ook als koning in de regering weer ter hand te nemen en te houden. Daartoe roept God u, ook nu, opdat de dienst Gods in uw gezin zal worden uitgericht. O, gemeente, wat is het nodig, dat de Naam Gods wordt aangeroepen. Wat is het Abram een behoefte geweest, om Hem niet alleen in schuldvergeving en beweldadiging aan te roepen, maar ook in de aanbidding. Want de beweldadigde aanbidt. De aanbidding heeft geen grenzen. Die breidt zich uit met de wiekslag des geloofs, in de verwondering over de trouw Gods, in de aanbidding van God in al Zijn deugden.

Het gezin en de dienstbaren van Abram konden nooit waarderen, wat God hun gezin had gegeven. Evenmin kan een gemeente het ooit waarderen, wanneer de dienst der gebeden, persoonlijk en gezinsgewijs, wordt uitgericht in haar midden. Wat een roeping, maar ook wat een verantwoordelijkheid. Want als er ergens een door God gezalfd profeet werkzaam is geweest dan is het hier tussen Beth—El en Ai. Als er ooit en ergens verwacht mocht worden, dat elk zich schikte naar het Woord en de vermaningen van deze profeet, dan is het hier tussen Beth-El en Ai. Als er ooit verwacht mocht worden, dat er geen strijd en geen twist zou zijn, dan is het hier. Maar wij horen precies het omgekeerde. Want, zo gaat de Schrift voort: En Lot, die met Abram toog, had ook schapen en runderen en tenten, en dat land droeg hen niet om samen te wonen, want hun have was veel, zodat ze niet samen konden wonen. Daar was twist tussen de herders van Abram's vee en de herders van Lot's vee. Ook woonden toen de Kanaanieten en Ferezieten in dat land. Ps.119 vs. 18.

Alles binnen en buiten een mens is er op uit de beloften Gods krachteloos te maken. We zagen tot nu toe, dat de beloften Gods werden bedreigd door de vijandschap van de Kanaanieten, vervolgens ook door de onvruchtbaarheid van Kanaäns bodem en tenslotte ook door het ongeloof van Abram zelf.

Hier, na het herstel in het Genadeleven, wordt die belofte Gods van binnen uit bedreigd, vanuit Abram's stamverband. Lot, de neef van Abram, de zoon van zijn broeder Haran, was met hem uitgetogen uit Ur der Chaldeën, later ook uit Haran. Hij had Abram trouw op zijn tochten vergezeld, was ook meegegaan naar Egypte en weer teruggekeerd. Maar nu, in de omgeving van Beth— El en Ai, dreigde er een twist te ontstaan.

Lot... de Schrift spreekt over Lot op allerlei wijze. Het is waar, dat Lot ook was uitgetogen, hoewel niet persoonlijk als Abram geroepen door God. Het is ook waar, dat Lot eigenlijk niet was uitgetogen, maar dat hij met zijn hart in Ur der Chaldeën was blijven vastzitten. Het is ook waar, toen hij de Jordaan-vlakte introk, naar Ur der Chaldeën terugkeerde. Het is ook waar, dat hij later als een brandhout uit het vuur is gerukt. Het is ook waar, dat er van zijn nageslacht niemand is binnengekomen, uitgezonderd Ruth. Maar het is evenzeer waar, dat deze rechtvaardige man, zijn ziel dag en nacht kwelde over de ongerechtigheden, die hij zag in Sodom en Gomorra. Daaruit blijkt dus, dat Lot een man was, op wie veel was aan te merken, die door sommigen wordt gerekend tot één van de dubieuze posten in het Koninkrijk Gods, dat deze Lot door Abram's God is gezegend, voor de tijd en eeuwigheid. God heeft aan Lot waar gemaakt, wat hij tot Abram zeide: Ik zal zegenen die U zegenen en vervloeken die u vloeken. Die zegeningen heeft Lot verkregen. Voor de tijd vermeerdering van zijn kudden en voor de eeuwigheid een band in de Geest aan Abram's God. Toch ging het niet goed met Lot. Gods belofte voor het nageslacht althans, gold alleen Abram. Hier moest noodzakelijkerwijs een afsplitsing komen. Immers niet uit de linie van Lot, maar uit de linie van Abram zou later het gezegende zaad geboren worden. Hoe dicht Lot ook stond bij Abram en hoe zeer hij deelde in de zegeningen van Abram, hij moest toch zijn eigen weg gaan. Veel middelen en wegen werken samen, waardoor God Zijn raad volvoert.

Een van deze middelen was, dat het land hen niet samen droeg. Dat wil zeggen, het land was te klein, niet vruchtbaar genoeg, om al die kudden van Abram en Lot te onderhouden. Dit werd o.a. zichtbaar in allerlei twisten tussen de herders van Abram en de herders van Lot. Wanneer ge een twist wilt meemaken, dan moet ge in het Oosten zijn in een weideland en vooral bij een bron. Dat zegt de Bijbel ons meermalen. Denk maar aan Mozes bij de bron met de dochters van Jethro, waar herders komen, die deze meisjes onder de voet dreigen te lopen. Waarom wilde men het eerst bij de bronnen zijn? Wel, in de eerste plaats uit tijdsbesparing, maar vooral ook omdat, nadat er verscheidene kudden uit gedronken hadden, het water vertroebeld was en er geen water meer was. Deze bronnen vormden een voortdurende bron van onrust en twist. De twist ontstaat niet tussen Abram en Lot. Daarvoor waren zij te zeer aan elkaar verbonden, maar ontstaat tussen hun personeel. Dan is het nog veel gevaarlijker. Immers vanuit de meelopers dreigt de twist uit te breiden. Dat getwist van Lot's herders met zijn herders verdriet Abram.

We zien hieruit, dat rijkdom zijn eigen zorgen meebrengt en dat God ook de rijken onder Zijn kinderen wel zodanige prikkels in die rijkdom meegeeft, dat zij de kans niet krijgen in die rijkdom het een en het al te vinden. Hij legt er zoveel doornen in, dat zij rijk in God blijven. Hij doet er zoveel verdrietelijkheden bij, dat zij tenslotte verlangen niet alleen een erfgenaam te zijn van een stukje op deze wereld, maar een erfgenaam te zijn van hemel en van aarde.

Het land was dus niet in staat hen beiden te dragen. Maar hiermede is niet alles verklaard. Want het spreekwoord zegt:

“Er gaan veel makke schapen in een hok”. De diepste oorzaak zat in de onvatbaarheid voor het Woord Gods in de harten van deze herders. Geloof maar vrij, dat Abram als profeet bij het altaar van Beth-El en Ai, deze mannen meermalen heeft vermaand. Zij hebben dit misschien wel goed gevonden. Zij hebben misschien ook wel gezegd: Wat is Abram getrouw! Een mens wil tenslotte in de laatste ernst worden aangesproken. Maar zij hoorden het wel, maar deden het niet. De prediking was niet met het geloof gemengd in de harten van deze herders. Zij hoorden het wel, maar zij pasten het op die anderen toe. Zoals er tot op de dag van vandaag mensen in de kerk zitten, die hun eigen oren potdicht houden, maar de oren van anderen wijd open zetten en denken: Daar kan die het mee doen! O, die onzalige val in het Paradijs! Wat zijn wij toch diep van de levende God afgeweken, dat wij zondag aan zondag het Woord Gods horen, er misschien nog wel mee instemmen en het nog wel met een goed— keurend geknik begeleiden, maar dat wij weigeren ons te bekeren. Dat wij zo blind zijn, dat wij niet zien, hoe we van dag tot dag de naaste benadelen, met hem twisten, hem bedriegen, hem allerlei dingen afhandig proberen te maken en zo de Naam Gods in opspraak brengen. Wij merken dan niet op, dat wij handlangers zijn van de duivel om de voorgangers van het volk verdrietig te maken, hen moedeloos te maken, om de ernstigen in de gemeente Gods te bedroeven en de zwakken, de pas ontwaakten een struikelblok voor de voeten te werpen.

O die onbekeerlijkheid! Wanneer een mens zondaar voor God is geworden en hij weet vanwaar hij komt en wie hij is, dan wordt hij ook nog inschikkelijk voor zijn naaste. Dan wordt hij ook nog een mens, met wie is om te gaan. Maar ach, de boze spant in alles samen en wij liggen voor de satan aan alle kanten open. De boze spant zich in om juist hier, waar het Woord Gods wordt uitgericht, zijn klauwen ergens tussen te krijgen en de belofte Gods van binnen uit te verstoren. Opdat de weg van Christus, die niet gesmoord werd in de haren van de Farao, dan hier in Kanaän zal worden gesmoord, door de twist en de nijd zelfs in het bijzijn van de Kanaänieten en de Ferezieten.

Er staat zoveel betekend in deze verzen, juist wanneer het gaat over die twist, dat de Kanaänieten en de Ferezieten toen in dat land woonden. Zo groot was de hartstocht bij deze herders, dat ze hun twist niet matigden, maar in het bijzijn van deze vijanden van God en Zijn volk hun twisten uitvochten en dat in Gods gemeente. Wij zouden zeggen: Dat kon alleen gebeuren bij die Kanaänieten! Daar gebeurde het ook wel. Ook op plaatsen waar men de mond vol heeft van liefde en eensgezindheid. Kijk maar niet achter de coulissen! Ook op plaatsen waar men het woord “gerechtigheid” heeft doorgeschrapt en men het woord “toorn” allang over boord heeft geworpen, heerst zo veel, dat niemand er maar naar vragen moet. Maar het is dan toch wel aller-bedroevendst, dat juist daar, waar het Woord Gods wordt uitgericht naar de mening van de Heilige Geest — wie durft van Abrams dienst iets te zeggen? - dat juist daar de zonden van haat, nijd, twist, straks doodslag, als God het niet verhoedde, te voorschijn kwam.

Het was niet een strijd om de waarheid. Neen, het was een strijd om wereldse aangelegenheden, om een stukje bezit. Het ging over velden, weiden, water en bronnen. Welk een toepassing. Voelt U het al? Is het vandaag veel anders? Waarover maakt gij u druk?

Waarmede zijt gij de gehele week bezet? Hoe ontroerend is het niet, dat een mens van week tot week onder het Woord Gods zit, maar zijn familie uiteen scheurt en over allerlei bijkomstige dingen twist? Dat men zich niet ontziet en het steeds meer gewoonte wordt ook in de gemeente om tegen elkander naar de burgerlijke rechter te lopen? De Heere Jezus heeft toch zo uitdrukkelijk gezegd: Zo iemand met u rechten wil en u de rok wil nemen, zo geef hem ook de mantel. Stapel hem kolen vuur op het hoofd? Waar is die gezindheid? Ieder heeft rechten, maar wie heeft schuld? De Heere Jezus preekt ons altijd in de schuld. Hij laat zien, dat het leven van de Christen bestaat in waarachtige zelfverloochening. Heeft de Heere Jezus niet eenmaal gezegd tegen een man, die bij Hem kwam en zeide: Meester, zeg, dat mijn broeder de erfenis met mij dele, gezegd: Mens, wie heeft Mij tot een rechter over u lieden gesteld? De erfenis van God en Christus, de verzoening met het bloed van Christus en de vrede in Zijn eeuwig vrede rijk, de verkondiging van de gerechtigheid Gods en de vrede Gods zijn belangrijk. Wie daar onder zit en dit tegelijkertijd in levenswandel weerspreekt maakt de Naam Gods tot laster.

De Heilige Schrift vermaant ons uitdrukkelijk, dat wij geen woordenstrijd zullen voeren die tot geen ding nut is, dan tot vertering der toehoorders. Dat wij onszelf beproeven! De Heilige Schrift vermaant ons uitdrukkelijk, dat wij de overheden en de machten onderdanig zullen zijn, dat wij tot alle goed werk bereid zullen zijn, dat we niemand lasteren, geen verachters zijn, maar bescheiden, alle zachtmoedigheid bewijzende jegens alle mensen, wanneer het gaat over ons eigen voordeel. Maar wanneer het gaat om de Naam en de eer Gods en om de zaligheid van onsterfelijke zielen en om de afweer van de dwaalleer, die Gods eer aantast en de zielen in de eeuwige afgrond doet verzinken, dan zegt Paulus: Ik ben hen niet één uur uit de weg gegaan. Hij, die vermaant tot alle zachtmoedigheid en lankmoedigheid, zegt: Vervloekt is een ieder, die een ander Evangelie brengt, dan ik u verkondigd heb. Beproeven wij onszelf! Wanneer komt ge in vuur? Wanneer het gaat over de eer Gods of over uw eigen eer? Wanneer het gaat over Gods aandeel of over uw aandeel? Wanneer het gaat over Gods erfenis, die Hij beloofde in Christus aan een ieder, die Hem vreest, dan wel, wanneer het gaat over uw erfenis en het eventueel aandeel, dat gij zult krijgen? Wij moesten hier maar ophouden en met deze zelfbeproeving naar huis gaan.
Amen.

